

Nr 254.

Av herr **Strindlund**, *angående tillförsäkrande åt vissa arrendatorer av husrum och vedbrand på livstid från förut arrenderad fastighet.*

Under de senaste årtiondena hava betydelsefulla åtgärder vidtagits till skydd för den beroende arrendatorsklassen. En hel rad sociala arrendebestämmelser hava införts i lagstiftningen. Särskilt har uppmärksammas behovet av skydd åt arrendatorer under bolag och med dem likställda jordägare. På grund av framställning från fjolårets riksdag pågår för närvarande utredning på området, vilken utredning omfattar arrendelagstiftningen i hela dess vidd.

Utan överdrift kan sägas, att för närvarande knappast någon grupp av medborgare arbetar under tyngre och mindre givande förhållanden än de mindre arrendatorerna, särskilt de som arrendera inägojord i våra skogsbygder. De i regel ganska små jordbruken ge knappast möjlighet till mer än en jämförelsevis låg arbetsinkomst och någon kapitalbildning kan ej ifrågakomma. De extra inkomster som stå till buds och ofta nog äro en nödvändig förutsättning för existensen bestå som regel i skogsarbete, ett av de minst lönande åtminstone i förhållande till dess tyngd. Genom nästan fabulös ihärdighet och strävsamhet synas dock dessa arrendatorer åtminstone så länge hälsa och krafter räcka kunna skaffa sig själva och de sina en — om ock knapp försörjning samtidigt som de genom sitt arbete fylla ett betydelsefullt led i skogsproduktionens och skogsindustriens tjänst. Att de trots detta och med aldrig så god vilja som helst icke äga möjlighet att bereda sig lättnad då åldern kommer måste kännas tämligen tröstlöst. Bonden ja till och med åborättsinnehavaren brukar i allmänhet kunna vid överlåtelse av hemmanet eller åborätten tillförsäkra sig något s. k. undantag eller födoråd. Arrendatorn däremot har därtill varken rätt eller möjlighet. Då krafterna svika och kontraktstiden är ute har arrendatorn icke ens bostad för återstående dagar. Inseende detta brukar också ett flertal av våra skogsbolag tillförsäkra sina gamla arrendatorer ett mindre födoråd, vid deras avträdande från arrendet. Mången gång underlättas detta därav att arrendet övertages av arrendatorn närstående. Men om så icke är fallet och bolagets inställning är en annan än nu nämnts kan en utsliten arrendator utan vidare vråkas.

Principen, att den, som under större delen av sitt liv ägnat sina krafter åt visst företag, skall på ålderdomen tilldelas någon pension, har genomförts av stat och kommun och vinner alltmer terräng även bland privata företagare. Icke minst i fråga om de arrendatorer, varom nu är fråga, torde skäligheten i denna princip lätt kunna påvisas. Önskvärt vore också om

dessa arrendatorer kunde tillförsäkras ett tillskott till ålderdomsförsörjningen från den egendom, på vars brukande de nedlagt sin mannakraft. Lämpligast synes mig detta kunna ske genom beredande av husrum inklusive bränsle. Givet är att hur liten fastighet som helst ej kan bära ett sådant onus och att ej heller lika starka skäl kunna anföras för tillförsäkrande åt arrendatorer utav mycket stora arrendejordar av dessa förmåner. Begränsning torde böra ske till sådana egendomar som falla under den allmänna arrendelagens särskilda sociala arrendebestämmelser (jordbruksarrenden under bolag och med dem likställda jordägare) samt den s. k. norrländska arrendelagen. Beredandet av dessa förmåner från fastigheterna kommer säkerligen att i praktiken innebära en ringa utgift för ägarna.

En förutsättning för denna rätt bör givetvis vara att brukaren innehaft fastigheten under viss minimitid, förslagsvis 25 år, och uppnått viss ålder, förslagsvis 60 år.

Under åberopande av vad ovan anförts hemställles,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte i samband med pågående översyn av arrendelagen låta verkställa utredning och inkomma med förslag till sådan ändring däri att arrendator av egendom, som faller under den allmänna arrendelagens särskilda sociala arrendebestämmelser och den norrländska arrendelagen, vilken innehaft sin fastighet i 25 år samt uppnått en ålder av 60 år, tillförsäkras husrum och vedbrand för sin livstid från den fastighet han brukat.

Stockholm den 23 januari 1937.

Gerh. Strindlund.
